

**UCHWAŁA NR X/72/24
RADY GMINY SZCZERCÓW**

z dnia 30 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczerców na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, zm. Dz. U. z 2023 r. poz. 818, zm. Dz. U. z 2024 r. poz. 742, poz. 743, poz. 858, poz. 1572) Rada Gminy Szczerców uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Szczerców na lata 2025 - 2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szczerców.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia.2025 r.

Przewodnicząca Rady Gminy
Szczerców

Barbara Szczepanik

Załącznik do uchwały Nr X/72/24
Rady Gminy Szczerców
z dnia 30 grudnia 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE SZCZERCÓW NA LATA 2025-2027

Szczerców 2024 r.

1. Wprowadzenie

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest też kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Szczerców. Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi ze środowiskiem.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju. Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony Rzeczypospolitej Polskiej. Rodzina pomimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien wychowywać się człowiek w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. W rodzinach przeżywających trudności, tam gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy wiążą się z dezintegracją rodziny, a wśród powodów i czynników, które składają się na ten proces wymienić należy: brak stabilizacji zawodowej i materialnej, bezrobocie, niezaradność życiowa członków rodziny, brak perspektyw na przyszłość, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także problem alkoholowy jednego lub obojga rodziców, stosowanie przemocy, karalność sądowa, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych. Zazwyczaj te niekorzystne sytuacje w rodzinie występują jednocześnie. Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, ale też na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Niniejszy Program zawiera propozycje pomocowe, które powinny wspierać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej ról i funkcji. Ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różne trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. Głównym założeniem niniejszego dokumentu jest wsparcie rodziny już na etapie rodzenia się problemów.

2. Podstawa Prawna

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka
- 3) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- 4) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- 6) Ustawa z dnia 22 czerwca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- 7) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 8) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- 9) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 10) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- 11) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów
- 12) Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
- 13) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
- 14) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

15) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego

16) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

3. Diagnoza środowiska lokalnego

Gminę Szczerców na dzień 31 grudnia 2023 r. zamieszkiwało 8043 mieszkańców, wśród których: 4122 stanowiły kobiety, natomiast 3921 mężczyźni.

Tabela nr 1

Rok oceny	2021	2022	2023
Liczba ludności ogółem	8058	8059	8043
Kobiety	4112	4119	4122
Mężczyźni	3946	3940	3921
Urodzenia	67	66	67
Zgony	102	91	73
Zawarte małżeństwa	62	55	57

Tabela nr 2

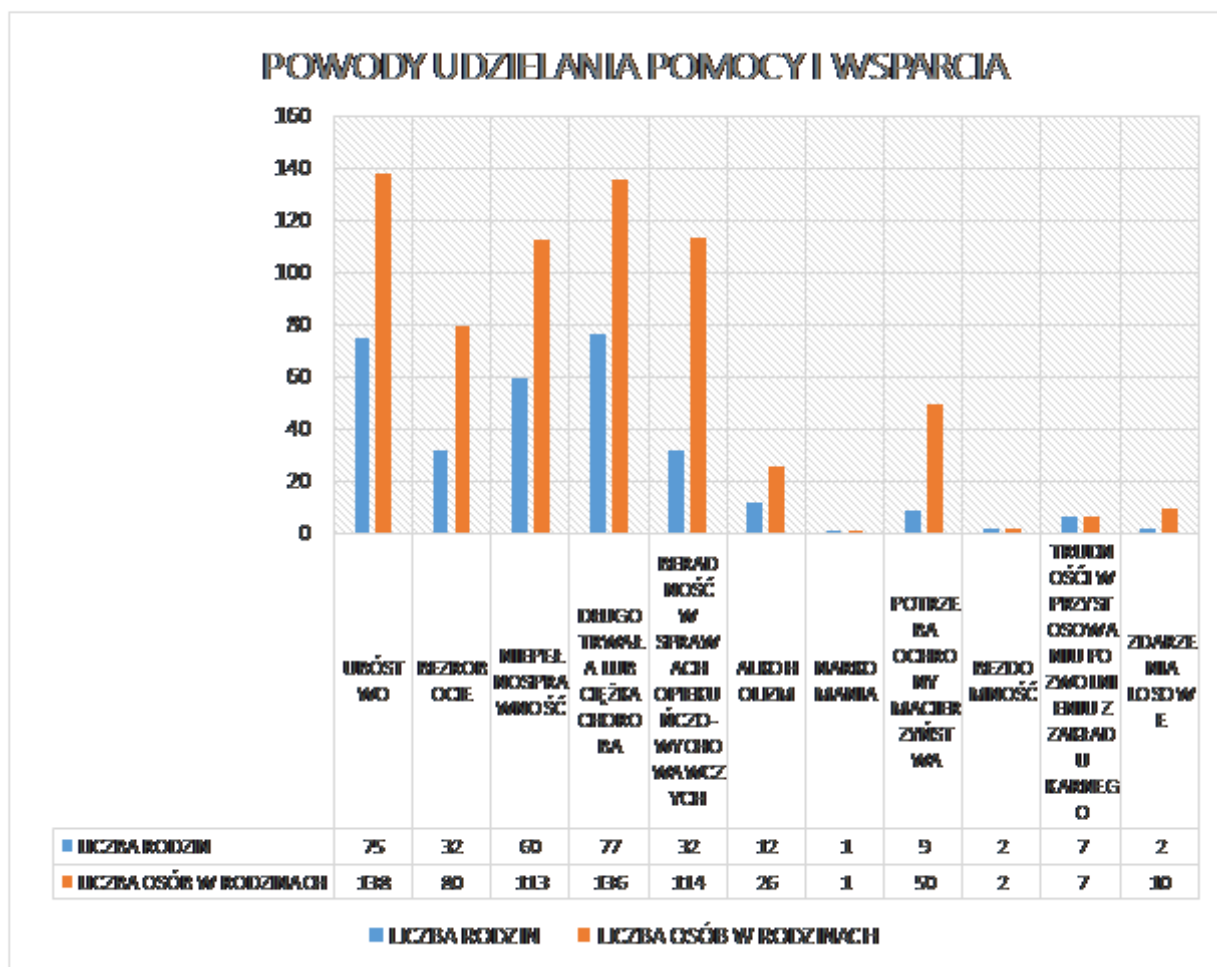
Rok oceny	2021	2022	2023
Urodzenia – płć damska	36	35	34
Urodzenia – płć męska	31	31	33

Analizując tabelę nr 1 oraz nr 2 można zauważyć spadek ogólnej liczby ludności. Liczba zgonów nadal przewyższa liczbę urodzeń, te zaś rokrocznie utrzymują się na podobnym poziomie.

Podział mieszkańców ze względu na płć stale wskazuje dominację kobiet. Przewaga liczebna utrzymuje się w przekroju wieloletnim i stale narasta. Liczba zawieranych małżeństw ma natomiast tendencję malejącą.

Tabela nr 3

Wyszczególnienie:	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Ogólna liczba osób, którym udzielono pomocy (w tym praca socjalna)	245	282	268
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	131	140	125
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie pieniężne	116	122	106
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie niepieniężne	30	34	39

Wykres nr 1

Tabela nr 3 zawiera wyszczególnienie ogólnej liczby osób, którym udzielono pomocy w latach 2021-2023 oraz rodzin objętych pomocą pieniężną i niepieniężną. Można zauważyć spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczercowie. Wynika to niewątpliwie z obowiązujących kryteriów dochodowych, które nie wzrastają systematycznie do wysokości najniższego wynagrodzenia.

Analizując dane przedstawione na wykresie nr 1 da się zauważyć, że na pierwszym miejscu przyczynami ubiegania się o wsparcie z ośrodka pomocy społecznej wysuwają się ubóstwo, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Można pokusić się o stwierdzenie, że jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, co jest widoczne także wśród mieszkańców naszej gminy. Wskazane dysfunkcje takie jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Tabela nr 4

Lata	Liczba asystentów zatrudnionych przez GOPS w Szczercowie	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (w tym rodziny niepełne)	Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny
2021	1	10 (8)	18
2022	1	9 (7)	18
2023	1	10 (7)	19

Z tabeli nr 4 jasno wynika, iż beneficjentami korzystającymi ze wsparcia asystenta rodziny w ponad 70 % są rodziny niepełne. Wszystkie działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny spoczywają na barkach samotnego rodzica. Uściślając są to osoby, nieporadne życiowo, bierne zawodowo, które muszą liczyć wyłącznie same na siebie. Ich głównym źródłem utrzymania są świadczenia wychowawcze, renty rodzinne, zasiłki z pomocy społecznej. Dlatego też te środowiska, gdzie występują problemy opiekuńczo- wychowawcze zaliczane są do grupy wysokiego ryzyka. Dysfunkcje te wymagają stałego monitorowania rodzin przez pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu jest to system zaplanowanych działań, które mają pomóc rodzinom dysfunkcyjnym przywrócić zdolność do pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Przede wszystkim mają zapobiec sytuacji w której dziecko zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej. Rodziny zagrożone podlegają stałemu monitoringowi ze strony wszelkich instytucji w tym pedagogów, pracowników medycznych, pracowników socjalnych, a także kuratorów sądowych, a nawet Policji.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich, a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań.

Asystent rodziny:

- prowadzi treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszy klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitoruje stan zdrowia dzieci, realizacje szczepień i badań, towarzyszy rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitoruje sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modeluje sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspiera kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacji rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywuje osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracuje z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywuje rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniuje możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywuje do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczy w rozprawach sądowych, pisze sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentem rodziny.

Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca. Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmuje asystent rodziny. Na dzień 31.12.2023 r. tut. ośrodek zatrudnił 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do

podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.

4. Formy wsparcia rodziny

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej to zespół osób delegowany ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz i rozwiązywania lokalnych problemów przemocy domowej. Zespół interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu poprzez kreowanie lokalnej polityki wobec problemu i wypracowania procedur oraz standardów.

Tabela nr 5

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	2023 rok
Liczba posiedzeń Zespołu	5
Liczba zwołanych grup diagnostyczno- pomocowych	12
Liczba czynnych Niebieskich Kart	12
Liczba zamkniętych Niebieskich Kart	8
Liczba rodzin objętych wsparciem	10
Liczba osób objętych wsparciem	37

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego są ściśle powiązane z funkcjonowaniem **Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która jest społeczną komisją działającą na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi utworzoną przez zespół ludzi, których zadaniem jest realizacja zadań tejże ustawy, a także ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym zadaniem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.

Tabela nr 6

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2023 rok
Liczba członków komisji	8
Liczba posiedzeń komisji	23
Liczba zgłoszonych wniosków	24

W zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspiera działania lokalnych jednostek i stowarzyszeń.

W 2023r. w ramach działalności GKRPA:

- zorganizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i zagrożonych uzależnieniem z programem profilaktycznym w postaci kolonii,
- zorganizowano warsztaty profilaktyczne w Szkole Podstawowej w Chabielicach, w Szkole Podstawowej w Szczercowie oraz w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Szczercowie,
- zakupiono materiały profilaktyczne dla szkół z terenu Gminy Szczerców,
- dofinansowano organizację zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi podczas profilaktycznego obozu dla harcerzy oraz turnusu rehabilitacyjno- profilaktycznego dla osób niepełnoprawnych,
- zorganizowano spektakle profilaktyczne w Przedszkolu Samorządowym w Szczercowie, w Szkole Podstawowej w Szczercowie, w Szkole Podstawowej w Lubcu
- zorganizowano warsztaty muzyczne o tematyce profilaktycznej dla dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej w Szczercowie oraz w Szkole Podstawowej w Chabielicach.

Tabela nr 7

L.p.	Forma pomocy	2021 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Stypendia szkolne o charakterze socjalnym	I-VI 16 uczniów IX-XII 17 uczniów	I-VI 16 uczniów IX-XII 23 uczniów	I-VI 19 uczniów IX-XII 15 uczniów
2.	Zasiłek szkolny	I-VI 8 uczniów IX-XII 3 uczniów	I-VI 1 uczeń IX-XII 3 uczniów	I-VI 4 uczniów
3.	Stypendia motywacyjne	270 uczniów	251 uczniów	289 uczniów
4.	Posiłki dla dzieci	23 dzieci	34 dzieci	46 dzieci
5.	Usługi opiekuńcze	14 osób	12 osób	12 osób
6.	Świadczenia rodzinne w tym opiekuńcze	500 rodzin	454 rodziny	394 rodziny
7.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	25 rodzin	18 rodzin	16 rodzin
8.	Karta dużej rodziny	36 rodzin	88 rodzin	83 rodziny
9.	Pomoc żywnościowa	694 osoby 331 rodzin	659 osoby 308 rodzin	488 osoby 216 rodzin

Na terenie gminy Szczerców corocznie przyznawane są stypendia socjalne, na pokrycie kosztów związanych z edukacją dzieci dla najuboższych rodzin, oraz stypendia wójta wyróżniające zdolną młodzież, których liczba sukcesywnie wzrasta. Stale maleje natomiast liczba świadczeń otrzymywanych przez rodziców na dziecko. Zasiłek uzależniony jest od spełniania kryterium dochodowego, które niezmiennie od dłuższego czasu wynosi 674 zł miesięcznie na osobę w rodzinie lub 764 zł, gdy wychowuje się w niej niepełnosprawne dziecko. Wysokość tych progów wedle zapowiedzi rządu ma się zwiększyć w 2025 roku. Obecnie ze względu na systematyczny wzrost najniższej krajowej na tą formę wsparcia może liczyć niewielka ilość najuboższych rodzin.

Na terenie gminy stowarzyszenie „Na skrzydłach marzeń” w ramach programu realizowanego z łódzkim Bankiem Żywności im. Marka Edelmana realizuje pomoc żywnościową z której corocznie korzysta część mieszkańców naszej gminy. W roku 2023 były to 488 osoby z 216 rodzin. Kartę Dużej Rodziny założyły natomiast kolejne 83 rodziny.

5. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Wyszkolona kadra pracownicza - Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny - Punkt konsultacyjny realizujący darmowe wsparcie psychologa, radcy prawnego i terapeuty ds. uzależnień - Realizacja programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa” - Zatrudnienie asystenta rodziny, którego praca skutkuje zwiększeniem kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabyciem umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów przez rodziny - Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> - Mała świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej - Wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży - Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych - Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej - Utrudniony dojazd do innych miejscowości - Bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo-wychowawcze rodziców - Problemy ekonomiczne rodzin - Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych

<ul style="list-style-type: none"> - Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym - Prowadzenie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną - Liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych - Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Dobrze rozwinięta sieć placówek szkolnictwa podstawowego, łatwy dostęp do edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak rodzin wspierających - Brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją - Stereotyp postrzegania ról w rodzinie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych - Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań - Wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców - Wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia - Zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - Zanik więzi i tradycji rodzinnych - Rozpad związków - Zaniedbania emocjonalne dziecka - Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin - Obniżanie się aspiracji życiowych - Brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko - Nasilenie negatywnych zjawisk - Negatywne wzorce zachowań społecznych - Wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży - Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży - Rosnące zapotrzebowanie na udzielanie wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym - Wypalenie zawodowe pracowników

6. Adresaci programu

Program adresowany jest do wszystkich rodzin zamieszkujących na terenie gminy Szczerców, w szczególności do gospodarstw charakteryzujących się następującymi dysfunkcjami:

- rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem,
- rodziny dotknięte przemocą,
- rodziny niewydolne wychowawczo,
- rodziny niezaradne życiowo,
- rodziny w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- rodziny wymagające wsparcia, o którym mowa w ustawie „Za życiem”
- rodziny i dzieci dotknięte wykluczeniem społecznym.

7. Zasoby instytucjonalne

Instytucje i organizacje realizujące zadania na rzecz rodzin i dzieci oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczercowie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Urząd Gminy w Szczercowie

- Publiczne Szkoły i Przedszkola z terenu gminy
- Prywatne Przedszkole i Żłobek w Szczercowie
- Gminny Ośrodek Kultury w Szczercowie
- SPZOZ w Szczercowie
- Posterunek Policji
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Sąd Rejonowy w Bełchatowie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bełchatowie
- 18 Drużyna Harcerska „Kuźnia”
- Ludowy Klub Sportowy „Astoria”
- Stowarzyszenie osób niepełnosprawnych „Kuźnia Życzliwości”
- Stowarzyszenie „Na skrzydłach marzeń”
- Inne organizacje pozarządowe

8. Cele i zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczerców na lata 2025-2027 jest wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej. Program adresowany jest także do rodzin, które mają ograniczoną władzę rodzicielską przez Sąd lub zostały pozbawione władzy, a także tych, u których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Nadrzędnym celem jest podejmowanie działań mających zapewnić bezpieczeństwo i dobro dzieci, które potrzebują szczęścia, miłości oraz zrozumienia, by móc się prawidłowo rozwijać. Wsparcie rodzin polega na planowanych działaniach, które pomogą rodzinie przywrócić zdolności wypełniania swych funkcji. Skuteczna pomoc może być osiągnięta tylko dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji czy organizacji współpracujących z dziećmi i rodzinami. Program określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Cel operacyjny nr 1			
Poprawa funkcjonowania rodzin, w których występują trudności opiekuńczo – wychowawcze, problemy z uzależnieniami oraz problemy z niepełnosprawnością zwłaszcza wśród dzieci			
Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
1.1. Wsparcie systemu zabezpieczenia socjalnego dla rodzin posiadających trudną sytuację finansową	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	·Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym z tytułu bezradności opiekuńczo – wychowawczej, wielodzietności, ochrony macierzyństwa ·Liczba rodzin objętych pomocą w formie dożywiania ·Liczba dzieci dożywianych
1.2. Udzielanie świadczeń rodzinnych i dodatków opiekuńczych, alimentacyjnych, świadczenia pielęgnacyjnego, dodatków	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy	·Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w podziale na rodzaje świadczeń, liczbę świadczeń i ich wartość

mieszkaniowych			
1.3. Wspieranie rodzin poprzez objęcie wsparciem asystenta rodziny	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	·Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny ·Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
1.4. Umożliwienie skorzystania z pomocy psychologa, terapeuty ds. uzależnień	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt konsultacyjny ds. uzależnień	·Ilość udzielonych porad z podziałem na powody jej udzielenia
1.5. Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	·Liczba osób objęta tego rodzaju wsparciem w postaci pracy socjalnej
1.6. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej	·Liczba rodzin korzystających z pomocy ·Ilość wszczętych procedur Niebieskich Kart

Cel operacyjny nr 2

Zapewnienie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz praca z ich rodzinami

Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
2.1. Monitorowanie i ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej małoletniego umieszczonego w pieczy zastępczej	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	·Ilość posiedzeń dotyczących okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej ·Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej
2.2. Współfinansowanie pobytu małoletnich w pieczy zastępczej	Działania ciągle 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	·Liczba małoletnich przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej ·Wysokość poniesionych środków

			finansowych
2.3. Utrzymywanie kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR	·Ilość rodzin, którym udało się podjąć takie działania
2.4. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego pozwalającego na powrót dzieci do rodziny biologicznej	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	·Ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej ·Ilość rodzin, które podjęły współpracę w przedmiotowym zakresie

Cel operacyjny nr 3

Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny

Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
3.1. Szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania w obszarze wspierania rodziny	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny	·Liczba odbytych szkoleń zawodowych przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny ·Liczba i rodzaj szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego ·Liczba i rodzaj szkoleń pracowników poszczególnych szkół
3.2. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dobra rodziny	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe	·Ilość spotkań
3.3. Zabezpieczenie mieszkań komunalnych i socjalnych dla rodzin z dziećmi	Działania ciągłe 2025-2027	Urząd Gminy	·Ilość rodzin, którym przydzielono lokal z zasobów gminy ·Ilość dzieci w tych rodzinach

Cel operacyjny nr 4

Wspieranie form organizacji czasu wolnego i działań edukacyjnych służące umocnieniu więzi rodzinnej

Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
4.1. Organizowanie festynów i inicjatyw sportowo – rekreacyjnych,	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, placówki oświatowe,	·Liczba organizowanych przedsięwzięć na rzecz rodzin ·Liczba dzieci uczestniczących w inicjatywach

pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych			
4.2. Konkursy, warsztaty i przeglądy artystyczne o różnorodnym charakterze	Działania ciągłe 2025-2027	Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, jednostki oświatowe	·Liczba przedsięwzięć lub inicjatyw ·Liczba uczniów, dzieci biorących udział w przedsięwzięciach

Cel operacyjny nr 5

Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży

Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
5.1. Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Działania ciągłe 2025-2027	Jednostki oświatowe	·Liczba zajęć ·Liczba uczestników
5.2. Wspieranie edukacji uczniów	Działania ciągłe 2025-2027	Urząd Gminy	·Liczba stypendiów szkolnych ·Liczba zasiłków szkolnych ·Liczba stypendiów motywacyjnych
5.3. Wspieranie rodzin w opiece nad dziećmi do lat 5	Działania ciągłe 2025-2027	Publiczne i prywatne jednostki opiekuńcze i oświatowe	·Liczba i rodzaj instytucji prowadzących opiekę nad dziećmi do lat 5. ·Liczba dzieci objętych opieką. ·Liczba opiekunów w instytucjach.

Cel operacyjny nr 6

Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia

Działanie	Termin realizacji	Podmioty realizujące	Wskaźniki
6.1. Zapewnienia dostępu do świadczeń z zakresu rehabilitacji wśród mieszkańców Gminy Szczerców	Działania ciągłe 2025-2027	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	·Rodzaje świadczonych usług
6.2. Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Działania ciągłe 2025-2027	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury	·Liczba i rodzaj turnusów ·Liczba uczestników

9. Źródła finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczerców na lata 2025-2027 odbywać się będzie w ramach środków z budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

W roku 2023 z budżetu gminy wydatkowano kwotę 235.485,24 zł na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Na sfinansowanie stanowiska asystenta rodziny w roku 2023 wydatkowano kwotę w wysokości 85.878,08 zł. Koszty związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego to kwota 7.173,57 zł.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeznaczyła następujące środki na organizację lokalnych inicjatyw:

- zorganizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i zagrożonych uzależnieniem z programem profilaktycznym w postaci kolonii. W wyjeździe udział wzięły 44 osoby, koszt 46.150,00 zł;
- zorganizowano warsztaty profilaktyczne w Szkole Podstawowej w Chabielicach (6 godzin lekcyjnych dla uczniów klas V-VIII, w warsztatach wzięło udział ok. 40 dzieci, koszt - 3.000,00 zł), w Szkole Podstawowej w Szczercowie (114 godzin lekcyjnych dla uczniów klas I-VIII, w warsztatach wzięło udział 523 dzieci, koszt - 12.426,00 zł) oraz w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Szczercowie (5,5 godziny dla uczniów klas I oraz ich rodziców, w warsztatach wzięło udział 150 osób – koszt 3.000,00 zł);
- zakupiono materiały profilaktyczne dla szkół z terenu gminy Szczerców za kwotę 6.802,79 zł;
- dofinansowano organizację zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi podczas profilaktycznego obozu dla harcerzy (140 osób, koszt 40.000,00 zł) oraz turnusu rehabilitacyjno-profilaktycznego dla osób niepełnosprawnych (30 osób, koszt 40.000,00 zł);
- zorganizowano spektakle profilaktyczne w Przedszkolu Samorządowym w Szczercowie, w Szkole Podstawowej w Szczercowie, w Szkole Podstawowej w Lubcu za kwotę 9.880,00 zł;
- zorganizowano warsztaty muzyczne o tematyce profilaktycznej dla dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej w Szczercowie oraz w Szkole Podstawowej w Chabielicach za kwotę 5.000,00 zł;
- dofinansowano imprezę „Gmina Szczerców biega” propagującą aktywny i zdrowy styl życia poprzez zakup nagród i czapek dla uczestników w kwocie 3.989,58 zł;

Wydatki poniesione na realizację zadań w 2023 r. będą podstawą do określenia rzeczywistych potrzeb i kosztów na lata 2025-2027.

10. Zakładane efekty realizacji programu

Spodziewanymi rezultatami realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Szczerców w latach 2025-2027 są:

- zminimalizowanie problemów opiekuńczo - wychowawczych i powstawania sytuacji kryzysowych występujących w rodzinach,
- wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych oraz poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wzrost umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców,
- poprawa komunikacji w rodzinie,
- nabycie przez rodziny umiejętności określania i pełnienia swoich ról społecznych,
- ograniczenie niedostosowania i wykluczenia społecznego wśród dorosłych, dzieci i młodzieży,
- ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z dysfunkcjami,
- zwiększenie liczby dzieci powracających z rodzinnej pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- nabycie przez rodziny umiejętności korzystania z instytucjonalnych, jak i oferowanych przez organizacje pozarządowe, form wsparcia i pomocy,
- podniesienie samooceny, wzmocnienie poczucia własnej wartości,
- poznanie swoich potrzeb, mocnych stron i wykorzystywanie tej wiedzy w życiu codziennym,

- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

11. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym, może podlegać ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych przez podmioty współpracujące i zajmujące się pomocą rodzinie.

Za prowadzenie monitoringu i ewaluacji odpowiedzialny będzie koordynator w osobie Zastępcy Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczercowie. W zakresie monitoringu, podejmowane będą działania związane ze zbieraniem danych od realizatorów programu za pośrednictwem analizy wskaźnikowej. Dane będą pozyskiwane raz na 12 miesięcy. Koordynator będzie wysyłał do realizatorów programu zapytania i wzory narzędzi do uzupełnienia. Część danych dotyczących monitoringu koordynator będzie pozyskiwał samodzielnie w zakresie działań i kompetencji podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczercowie. Ewaluacja Programu oparta będzie o badania realizowane za pomocą danych zastanych - opartych na dostępnych danych statystycznych, odczytywanych co 12 miesięcy, oraz danych pochodzących z monitoringu.

Sprawozdawczość programu będzie prowadzona w systemie rocznym i oparta o dane z monitoringu i ewaluacji. Sprawozdania z realizacji programu należy przygotować w oparciu o informacje uzyskane od jednostek współdziałających w realizacji programu. Sprawozdania z realizacji Programu przygotowuje koordynator i przedstawia je Wójtowi Gminy Szczerców. Wójt, po zatwierdzeniu sprawozdania, przedstawia je do przyjęcia Radzie Gminy w terminie do 31 marca następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.